

6097.

Hauho.

Esineet, jotka tohtori A. Hackman ja ylioppilas H. Donner osaksi ostivat ja osaksi kaivauttivat esille Hauhon pitäjän Al-vettulan kylän Tapoilan talon J. Aleniuksen palstan pihamaalla; katso Hackmanin kertomusta topografisessa arkistossa sekä kuvia ja karttoja; vrtaa myös nr. 6044.

Ostettuja esineitä.

1. Soikea tuluskivi kvartsiittia; väriltään harmaa; läpileikkaukseltaan sitä muotoa kuin kuva osoittaa; kummallakin lappeella isku uurros; 8,3 cm x 5,1 cm x 3,1 cm.

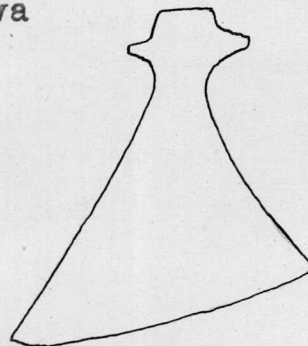
Kiven löysi tilanomistajan poika Paavo Seppälä kesäkuussa v. 1912 Hauhon pitäjän Vitsiälän kylän Seppälän talon Salopelto nimisestä pellostä, joka on noin 1,5 - 2 km. kylästä pohjoiseen päin Ison Roineveden rannalla. Löytöpaikka on lähellä pellon eteläsyryä noin 200 m rannalta ja noin 250 m maantieltä (rannan ja maantien välillä) ja lähellä sitä polkua, joka maantieltä vie pellolle. Pelto on tasamaata. (Katso valokuvaa).

Myöhemmältä rautakaudelta.

2. Rautainen kirves "kasvaneilla silmänpieluksilla" (Appelgrenin C-tyyppiä, vrt. Suomen Museo, ^{IV}1897, siv.21, kuva 14; terän pituus 17,2 cm.

Kirveen löysi kauppias K. E. Wansen'in renki Juho Kivi v.

1909 tietä tasoitte-
ossaan lähellä Hauhon Kirkonkylän vanhan

6097.

Hauho.

hautausmaan muuria ~~käxxx~~ Wansenin tontin edeltä, siitä kohdalta, josta syrjätie maantieltä menee rannalle.

Epämääräiseltä ajalta.

3. Rautaesineen putkiosa; 11,4 cm pituinen.

4. Rautainen veitsenterä ruotoineen, 13,3 cm pituinen.

Esineet 6097: 3 ja 4 löysi työmies Oskari Alven Hauhon pitäjän Alvettulan kylän Hykkyräisen talon Vuorenalusta nimisestä pellostajaa ojaa kaivaessaan. Esineet löytyivät eri paikoista. Mainittu pelto on Linnavuoren juurella etelään päin Alvettulan kylästä ja noin 180 m pohjoiseen Alvettulasta Ilmoilan kylään vievästä tiestä.

Löydöt polttohaudasta Alvettulan kylän Tapiolan talon J. Adeniuksen palstan pihamaalla.

Varhemmalta rautakaudelta.

Löydöt alueelta B 1.

5. Osa pronssista ketjua, jonka kukin niveli on pienen läpileikkaukseltaan kolmikulmisen renkaan muodostama: löydetty kohdasta 1.

6. Kolme saviastianpalaa; 1. k. 2.

7. Osa rautaisesta pronssisormuksella ja pronssikiskoilla varustetusta veitsentupesta; pituus 3,9 cm; 1. k. 3.

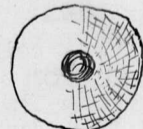
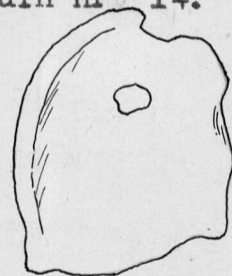
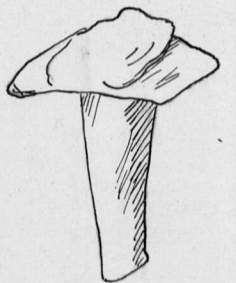
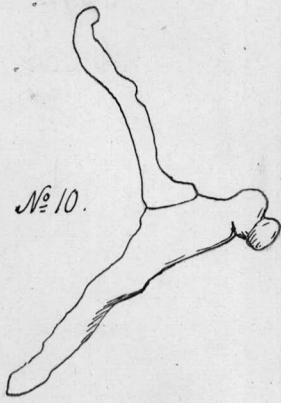
8. Saviastianpala; 1. k. 4.

6097.

Hauho.

9. Saviastian pohjan pala; l. k. 5.
10. Löytämisen jälkeen kahtia katkennut kapea sulanut pronssitönkki; ktso kuvaa; l. k. 6.
11. Joukko rautalevyn palasia; l. k. 6 ja 7; sekä rautainen veitsenterä; 10 cm pituinen ja l. kohdan 6 läheisyydestä.
12. -muotoinen pronssinen riipe-koriste; kahtia katkennut; 2,1 cm pituinen; l.k. 8.
13. Kolme niveltä samanlaisesta ehkä samasta pronssiketjusta kuin nr. 5.
14. Joukko rautalevynpalasia sekä läpileikkaukseltaan neliskulmainen hieno rautavarras ehkä katkonainen nykyaikainen naula; l. k. 9.
- 14 a. a) Katkonainen vahva rautainen naula (katso kuvaa); 3,55 cm pituinen; b) rautaisen niittausnaulan pää; c) neljä rautalevynpalaa; l. k. 9 a. ja pieniä saviastian palasia.
15. Kaksi saviastianpalaa; l. kuin nr 14.
16. Katkelma rautaisesta nauhallalla varustetusta kiskosta; 3,5 cm x 3 cm; luultavasti löydetty alueelta B 1.
17. Tiu'un muotoinen pronssinen riipe; 1,65 cm pituinen; l. k. 10.
- 18 a) Rautaisen veitsenterän ruodon päällä rautainen kädensijan kisko; pituus 3,5 cm; b) rautaisen renkaan kappale; l. k. 10 läheisyydestä.
19. Puolipalloinen pronssinen kisko (?), jon-

6097.

Hauho.

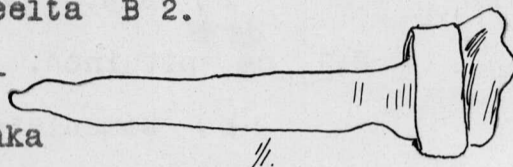
ka ulkopuolella on rautavartaan (?) jään-
nös; suurin läpimitta 1,75 cm; 1. k. 10
läheisyydestä.

19 a. Viisi paksua saviastianpalaa; 1. k.
9 a.

19 b. Kolme niveltä pronssiketjua, kukin
renkaan muodostama; 1. k. 9 a.

Löydöt alueelta B 2.

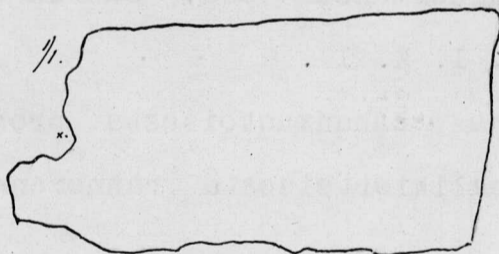
20 . Rautaisen veit-
senterän ruoto, jonka
alapäässä on pronssinen kädensijan hela;
6,6 cm pituinen; 1. k. 11.

Löydöt alueelta C./.

20 a. Pieni kaksivartinen pronssisolki samaa
muotoa kuin nr 25, mutta sitä pienempi; 1.
k. 12.

21 a) Rautaisen kiskon katkelma, toisessa
päässä on naulareijän reuna (x kohdalla ku-
vassa); pituus 6,6,
cm; leveys 3,2 cm;
1. k. 12.

b) viisi rautalevyn
palasta; 1. k. 12 ja

sen läheisyydestä.

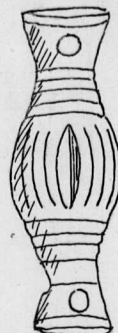
22. Yhteensulaneiden spiraalikierteisen ran-
nerenkaan katkelmien muodostama pronssitönk-
ki; 1. k. 12.

23. Pieni leveästä pronssinauhasta tehty
kierukka sekä pronssisen renkaan katkelma;
1. k. 12.

24. Saviastianpala; 1. k. 12.

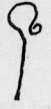
25. Kaksivartinen pronssinen
solki; palkimen sekä enti-
nen pidin ja entinen kotarei-

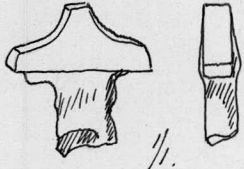

kä ovat katkenneet; pitimen sijaan on pan-
tu pronssilevy, jota varten on tehty reikä

6097.

Hauho.

- soljen päähän; samalla tavalla on uusi kotakin ollut laitettu mutta on myöhemmin päässyt irti soljen toisessa päässä olevasta reiästä; 4,3 cm pituinen; l. k. 13.
26. Yksitoista rautalevyn katkelmaa; l. k. 13, 14, 15.
27. Pieni pronssinen miekan tai ison veitsen ponsi; 2 cm pituinen l. k. 14.
- 28 a) Rautaisen veitsenterän katkelma; 8,1 cm pituinen; l. k. 16;
b) samanlaisen vahvan rautanaulan kuin nr. 14 a pää sekä
c) kaksi rautalevyn katkelmaa; l. k. 14 ja 16 väliltä.
29. Saviastainpala; l. k. 16 läheisyydestä.
30. Pala ohuesta leveästä pronssisesta rannerenkaasta samaa muotoa kuin nr. 6096: 47, (josta on kuva); 2,65 cm pituinen; l. k. 17.
31. Spiraalisormuksen osa; suurin läpimitta 2,1 cm; l. k. 17.
32. Katkelma nauhanmuotoisesta pronssiesineestä (spiraalikierteisestä rannerenkaasta?); l. k. 17.
33. a) Pieni niittausnaula, rautainen; 2,55 cm pituinen;
b) rautaisen renkaan katkelma; mahdollisesti osa -muotoisesta neulasta; suurin läpimitta 2,75 cm;
c) pala kuperasta rautaesineestä;
d) pieni katkelma hienosta rautavartaasta; l. k. 17 läheisyydestä.
34. Saviastianpala; l. k. 17 läheisyydestä.
35. Valkeassa kovasti vahingoittunut katkelma leveästä pronssinauhasta, jonka keskel-

6097.

Hauho.

kellä on harjanne; ehkä pala spiraalikier-
teisestä rannerenkaasta; pituus 2,65 cm; l.
k. 18.

36. Kaksi pientä rautalevyn palaa; l. k.
18 läheisyydestä.

37. Osa pronssiketjua, jonka kukin nivel
on -muotoisen pronssirenkaan muodostama;
l. k. 19.

38. Kupuran rautalevyn katkelma; l. k. 20.

39. Samanlainen pronssinen kaksivartinen
solki kuin nr. 25, mutta eheä paitsi paljin-
ta, josta vaan osa on jäljellä; soljen pi-
tuus 4 cm; l. k. 20 läheisyydestä.

40. Yksi iso ja paksu sekä 8 pientä
saviastianpalaa; l. k. 21.

41 a) Katkelma paksusta rautaesineestä
ehkä yksiteräisestä miekasta (?)

b) Pieni rautalevyn pala; l. k. 21
läheisyydestä.

42. Samanlainen puolipalloinen pronssinen
kisko kun nr. 19; kahtia katkennut; l. k. 22.

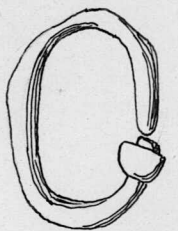
43. Pieni punaisenruskea emaljihelmi; l. k.
22 läheisyydestä.

44. a) Rautavarras; 8,1 cm pituinen;

b) Soikea rautainen hihnansoljen ke-
hä 3 cm pituinen; palkimesta on vaan pieni
osa jäljellä; l. k. 23.

c) rautainen kaksoiskisko, joka luul-
tavasti on kuulunut samaan solkeen kuin nr.
b; l. k. 23 läheisyydestä.

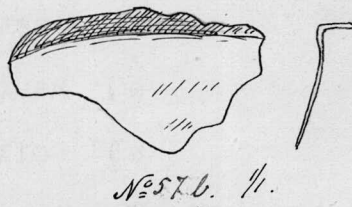
45. Ohuen leveän pronssisen rannerenkaan li-
tistetty puolisko samaa muotoa kuin nr. 6096:
47 mutta sitä katkeampi; mahdollisesti kuu-
luu nr. 6097:30 samaan rannerenkaaseen; leveys
2,3 cm; l. k. 23 läheisyydestä.

6097.

Hauho.

46. Osa pronssiketjua, jonka kukin nivel on muotoisen leveän pronssirenkaan muodostama; l. k. 23 läheisyydestä.
47. Katkelma spiraalikierteisestä rannerenkaasta (?); l. k. 23 läheisyydestä.
48. Paksu saviastianpala l. k. 23 läheisyydestä.
49. Saviastianpala; l. k. 24.
50. Yksi paksu ja kaksi hienompaa saviastianpalaa; l. k. 24 läheisyydestä.
51. Paksu saviastianpala; l. k. 25.
52. Ison veitsenterän kärkiosa; 6 cm pituinen; l. k. 26.
53. Osa samaa pronssiketjua kuin nr. 46; l. k. 27.
54. a) Katkelma rautaisesta veitsenterästä; 4,3 cm pituinen.
b) Samanlaisen rautaisen kiskon pää kuin nr. 16;
l. k. 27 läheisyydestä.
55. Osa pronssiketjua, josta riippuu katkonainen pronssinen litteä spiraaliriipe; l. k. 28.

56. Saviastianpala; l. k. 28 läheisyydestä.
57. a) Katkelma ohuesta kupurasta rautaesineestä; 3,1 cm pituinen.
b) Katkelma eräästä ylösväännettyllä syrjällä varustetusta rautaesineestä; 3,35 cm pit.
c) Ohuen rautalevyn pala, jossa on pronssinen nasta;
d) Viisi rautalevyn palaa;
l. k. 29 ja sen läheisyydestä.

6097.

- Hauho. 58. Kaksi palaa (toinen pitkä ja toinen lyhyt) spiraalikierteisestä rannerenkasta, joka on tehty 0,7 cm levyisestä keskiharjanteella varustetusta pronssinauhasta; 1. k. 29 läheisyydestä.
59. Pronssisen spiraalisormuksen (?) katkelma; ▲ -muotoinen läpileikkaus; 1. k. kuin nr. 58.
60. a) Pitkä rautaneula; 7,25 cm pituinen;
b) Veitsenterän katkelma; 4,45 cm pituinen;
c) Kaksi pientä rautalevyn palaa; 1. k. 30.
61. Kapea pronssinen nastoilla (yksi jäljellä) varustettu kisko; 3,4 cm pituinen; 1. k. 30.
62. Noin 5 mm levyisestä läpileikkaukseltaan ▲ -muotoisesta pronssinauhasta tehdyn spiraalikierteisen rannerenkaan pää; 1. k. 31.
63. Pieni rautainen niittausnaula; 2,8 cm pituinen; 1. k. 31 läheisyydestä.
64. Pienen kaksivartisen pronssisen soljen osa; samaa muotoa kuin nr. 25, mutta sitä pienempi; 1. kuin nr. 63.
65. Kaksi pientä saviastianpalaa; 1. k. 31 läheisyydestä.
66. Viisi rautalevyn palasta; 1. k. 32.
67. Saviastian reunapa; 1. k. 33 heti maanpinnan alta.
68. Hienon kapean pronssisen spiraalikierteisen renkaan (sormuksen?) paloja; luvultaan kuusi; 1. k. 34.
69. Pala ehkä samasta rannerenkaasta kuin nr. 62; 1. k. 35.
70. Kaksi saviastianpalaa; 1. k. 35 läheisyydestä.

6097.

Hauho.

71. Veitsenterän kärki; 4,8 cm pituinen; 1. k. 36.

72. Kahdeksan rautapalaa, joista kaksi ovat kupuroita; 1. jostakin alueelta C 1.

73. Yksi isompi ja yksi pienempi rautapala; kumpikin kupura; 1. k. 37.

Löydöt alueelta C 2.

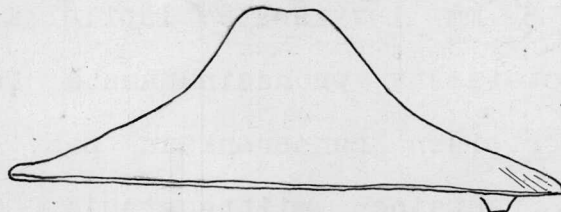
74. Saviastianpala; 1. k. 38.

75. Kolme hienoa saviastianpalaa; 1. k. 39 kivilatomuksen alta.

76. Kolmetoista saviastianpalaa; 1. k. 40 kivilatomuksen alta.

77. Neljä osaa samanlaisesta spiraalikierteisestä pronssisesta rannerenkaasta kuin nr. 62 1. k. 41.

78. Litteä ontton rautainen miekanponsi sitä

//.

muotoa kuin kuva esittää; varustettu kahdella nastareijällä; 7,2 cm pituinen, 0,75 cm paksu; 1. k. 42.

79. Putkellinen kapealla terällä varustettu rautainen keihäänterä, katso kuvaa; 24,6 cm pituinen; 1. k. 43 kiven alta noin 19 cm nykyisen maanpinnan alta.

80. Noin 24 saviastianpalaa; 1. k. 44 ja sen läheisyydeltä kivilatomuksen alta.

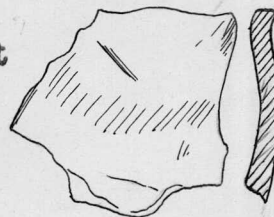
81. Noin 43 saviastianpalaa; joista 2 ovat reunapaloja, toinen ohut ja toinen paksu; 1. k. 42 ja sen läheisyydestä kivilatomuksen alta.

82. Kaarenmuo-
toinen ontto pronssisiesine, joka on miekan tupen kengän näköinen; vaikka sillä

1. k. 45

//.

3289-
Paw

Finska Museum
1914 pag. 58. fig. c

6097.
Hauho.

luultavasti on ollut joku muu tarkoitus;
~~~~~ - viivoilla koristettu; kummassakin
päässä lävistetty; suurin poikkimitta
8,5 cm; l. k. 45 pienten kivien väliltä
ja ison kiven viereltä, likeltä maanpintaa.

83 a. Ruodolla varustettu rautainen nuolenkärki;

6,3 cm pituinen;

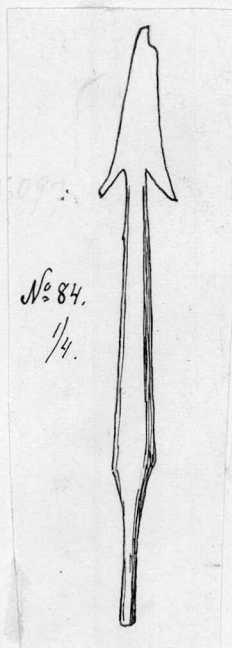
b) pieni avonainen rautainen rengas; ehkä
-muotoisen renkaan pää (?);

a ja b l. kohdan 42 läheisyy-

destä.

84. Väällinen heittokeihäs,
varustettu ruodolla ;
31,5 cm pituinen; katso
kuvaa; l. esineen nr
82 läheisyydestä pienen
litteän kiven alta, noin
17 cm maanpinnan alta,

85. Vahva väännetty rautalevy;
6,25 cm pituinen; l. k. 45 läheisyydestä.

86. Noin 160 saviastianpalaa; l. k. 44 ja sen
läheisyydestä.

87 a) Rautanaula, katkonainen;

b) kolme rautalevyä, jotka mahdollisesti ovat
kuuluneet samaan esineeseen kuin nr 16 (?).

c) Joukko pienempiä rautapaloja. L. alueista
B I, ^{C 1/}ötettä maata seulottaessa.

88. Joukko saviastianpalasia, l. k. nr 86.

6097.

Hauho.

89. Hiilenpalasia; l. k. nr 86.
90. Poltettuja luita; painavat yhteensä 2,674 kg; l. k. kartassa B merkityn kiven ympäriltä alueilta B I, B 2, C I, C 2.
91. Muutamia ihmishampaiden juuria.
92. Muutamia polttamattomia luita; l. kuin nr 90.
93. Seitsemän saviastianpalaa; l. k. 9 a läheisyydestä.
94. Maanäyte hiekkapohjasta, otettu k. 9 a läheisyydestä.
95. Maanäyte kulttuurikerroksesta, otettu k. 9 a läheisyydestä.

6098.

Kerääjä Heikki Juho Mustosen
lähetys, lunastettu 1/7 1912 13:40 mk hin-
nasta. Verif.

Jaakkima.

1. Poikkikirves, läpileikkaukseltaan kolmikulmainen. Kolmion sivut hiukan kuperat. Hyvin hiottu. 128 x 44 x 36 mm.

Löytynyt äskettäin
Jaakkiman^{pit.}/Lahden-
pohjan kylän Ho-
vitilan pellolta.